

magnet^o

Aliances per a l'èxit educatiu

Aliances
que capgiren
la **segregació**
des de la
transformació
educativa

El dia a dia d'una
escola segregada

Sergi Picazo

4

Quan un
equip docent
es planteja
iniciar un
canvi

Jaume Carbonell

8

La magnètica
atracció entre un
centre educatiu
i una institució
d'excel·lència

Víctor Saura

12

La veu dels
protagonistes

Laia Vicens

16

Famílies Magnet,
famílies implicades

Carina Farreras

22

Quan
l'alcaldia
lidera
el canvi

Montse Poblet

28

Magnet. Aliances per a l'èxit educatiu

magnet.cat
@aliancesmagnet
#aliancesmagnet

Programa impulsat per

Amb la col·laboració de

Institucions Magnet

Centres educatius Magnet

© Fundació Jaume Bofill, 2019

Primera edició
Maig 2019

Fundació Jaume Bofill
Provença, 324
08037 Barcelona
fbofill@fbofill.cat
www.fbofill.cat

Impressió
Imprintsa

ISBN
978-84-947887-4-1

Dipòsit legal
B 15922-2019

Aquesta obra està subjecta a la llicència Creative Commons de **Reconeixement-Compartitiu (by-sa)-Internacional**. Es permet l'ús comercial de l'obra i de les possibles obres derivades, la distribució de les quals cal fer-la amb una llicència igual a la que regula l'obra original.

Crèdits

Autors

Jaume Carbonell, Carina Farreras, Sergi Picazo, Montse Poblet, Víctor Saura, Laia Vicens

Coordinació

Marta Aragó, Roser Argemí i Fathia Benhammou

Agraïment

A totes les persones entrevistades i a tots els docents, formadors magnet i professionals dels centres educatius, institucions i ajuntaments que participen en el programa Magnet.

A David Vilalta, per haver bastit els fonaments pedagògics del programa.

Fotografies

Ivan Giménez, Juanma Peláez, Uncle Jun, Fundació Jaume Bofill, i imatges cedides per les escoles i instituts.

Direcció d'art i disseny dels materials Magnet
APS André Pessoa Studio

Magnet, una suma d'esforços per aconseguir l'equitat educativa

Centres educatius que innoven per capgirar la segregació escolar; equips compromesos amb la qualitat i l'equitat educativa i amb el futur dels infants i adolescents; docents que repensen i adapten metodologies i horaris escolars per treballar de manera més competencial; institucions d'excel·lència implicades en l'educació que transfereixen el seu coneixement amb finalitat social; famílies implicades que escullen matricular els seus fills en escoles amb molta diversitat; alumnes que aprenen més i millor i que incrementen les seves expectatives educatives; ajuntaments que aposten per l'escolarització equilibrada... Tot això són les aliances Magnet!

Magnet. Aliances per a l'èxit educatiu és un programa que des de l'any 2012 promou l'aliança entre centres educatius i institucions d'excel·lència per desenvolupar un projecte educatiu innovador i de qualitat, un projecte atractiu, que tingui magnetisme i que es converteixi en referència en el seu territori, capaç d'atraure les famílies del seu entorn i recuperar així una composició social més equilibrada respecte del barri on està situada l'escola.

La segregació escolar existent al nostre país posa en risc l'equitat educativa i la cohesió social. Combatre la segregació requereix la intervenció coordinada de les diferents administracions en la planificació educativa i en el desenvolupament de mesures extraordinàries que permetin modificar les dinàmiques d'escolarització. L'actual Pacte contra la segregació escolar, promogut pel Síndic de Greuges de Catalunya, suposarà un pas endavant en aquest sentit en els propers anys.

Però al mateix temps, és necessari enfortir els projectes dels centres educatius que pateixen la segregació escolar, perquè puguin capgirar la percepció social i recuperar la confiança de les famílies. Els 30 centres que participen en el programa Magnet mostren experiències d'èxit en aquest sentit.

Darrere de cada aliança Magnet hi ha un munt d'històries emocionants i engrescadores, i un munt de persones compromeses amb la lluita contra la segregació escolar, que cada dia superen les dificultats i treballen per aconseguir un sistema educatiu més equitatiu.

Us proposem fer un tast de les diverses històries que hi ha darrere del programa Magnet, sovint invisibilitzades, però que marquen un abans i un després en aquests centres educatius. I ho fem a través de la mirada de sis periodistes, que s'han capbussat en aquestes experiències per traslladar-vos amb sensibilitat la feina, l'esforç, la il·lusió i la realitat que hi ha en cadascuna de les històries.

Aquest document volem que sigui alhora un agraïment a totes les persones que feu possible amb el vostre esforç que les aliances Magnet siguin un referent de la transformació educativa d'aquest país.

Roser Argemí, Xavi Geis i Sílvia Zurita
Equip coordinador del programa
"Magnet. Aliances per a l'èxit educatiu"

El dia a dia d'una escola segregada

Per **Sergi Picazo**

Catalunya se situa entre els deu països amb més segregació escolar a tot Europa. S'ha convertit en un dels problemes més rellevants i, alhora, un dels políticament més oblidats, de l'escola catalana. El dia a dia d'una escola o institut segregat és dur, complex i ple d'entrebancs. El despatx de les directores dels centres estan plens de carpetes amb històries personals ben fotes. Però hi ha qui no es rendeix. Aquesta és la història d'escoles que han dit prou i s'estan (re)construint. De baix a dalt.

“A

questa setmana tinc un problema: o em dedico a fons a parlar i parlar amb un dels meus alumnes perquè no deixi els estudis o responc els 200 correus electrònics de gestió que tinc a la safata d'entrada”. La directora de l'institut La Ribera, de Montcada i Reixac, Àngels Longán, té clar el que farà. L'alumne en qüestió té un entorn social i familiar molt problemàtic, no treia males notes, però fa un parell d'anys va entrar en una espiral negativa, i ara diu que vol deixar els estudis. Què serà d'ell d'aquí a deu o quinze anys? No ho sabem. Però el professorat de l'institut, que sovint ha de fer també educació social, es bolcarà perquè intenti acabar, almenys, l'ESO.

“Aixequem la mà els que heu arribat aquest any a l'escola...”, demana la directora de l'escola Tanit, situada al final d'un carrer estret i en pujada del barri de Santa Rosa de Santa Coloma de Gramenet. Quatre o cinc alumnes aixequen la mà. N'hi ha un que no l'aixeca, i un company l'avisava perquè no ha entès la pregunta. La classe té uns vint alumnes, i cinc han arribat fa poc. “Durant aquest curs, ja hem acollit 17 alumnes nous a tota l'escola, i això és un handicap per a un centre que ja té un 80% d'alumnat arribat de fora”. La ciutat de Santa Coloma només té un 25% d'immigració. El districte V, on hi ha l'escola, té poc

més del 35% d'estrangers. I, l'escola, un 80%? Alguna cosa falla.

Aquestes seran només dues de les mil batalles diàries que tindran damunt la taula aquest curs els mestres i professors dels centres amb segregació escolar de Catalunya. L'objectiu d'aquest article és, justament, donar a conèixer la realitat d'aquests centres educatius per dins: amb els problemes i, alhora també, amb les solucions. Sense tòpics ni intermediaris. Que parlin ells.

Un problema educatiu poc conegut (i sovint mal explicat)

El problema de la segregació escolar a Catalunya no es redueix, sinó que ha crescut en els últims temps. L'índex de segregació escolar, fenomen que concentra percentatges d'alumnat d'origen immigrant o de nivell socioeconòmic baix per sobre del que hi ha al seu barri, ha augmentat un 13% en els últims deu anys. Segons un informe de Save The Children, Espanya es troba al sisè lloc de la classificació europea amb les puntuacions més altes d'aquest fenomen. En els últims anys s'observa un augment de les diferències entre escoles públiques —i ja no parlem de les concertades— per culpa que alguns centres escolars han quedat, segons expliquen els professors que estan sobre el terreny mateix, “estigmatitzats” pel barri on són, pels rumors falsos que circulen entre els veïns i/o per una concentració d'alumnat amb necessitats educatives especials o condicions socioeconòmiques complicades. El problema s'ha anat expandint els

últims anys, per manca d'una política decidida d'escolarització equilibrada per part de l'administració.

Totes les escoles consultades en aquest reportatge creuen que quan parlem de segregació els problemes socioeconòmics són més rellevants que l'origen migrant de l'alumnat. “A l'escola Tanit de Santa Coloma el problema greu és que tenim una gran concentració d'alumnes amb necessitats educatives especials perquè venen de famílies amb risc social i pobres. Tenim nens que surten a les 8 del matí de casa per anar a l'escola, i que no hi tornen fins a les 8 del vespre perquè els pares treballen o no poden ocupar-se'n”, exposa la directora del centre, Montse Ruiz.

Hi ha estudis que demostren la preponderància de la segregació socioeconòmica per sobre de la segregació ètnica. Malgrat que aquesta última és la que més preocupa a escala política i social, és la segregació de classe la més invisible i la que té un impacte més negatiu en la societat. Més de 200.000 alumnes estudien en centres amb una concentració alta de famílies que estan a l'atur, que reben la renda mínima o que acaben d'arribar al país. En aquests centres és on es concentren els infants “més vulnerables” de Catalunya i amb un risc d'exclusió social molt elevat.

“L'efecte company”, trencant tòpics sobre els migrants

A més, algunes escoles acullen molts més alumnes d'origen estranger del que els tocaria pels percentatges d'immigració que hi ha al seu barri. El que per a moltes escoles és un enriquiment cultural i de coneixement d'un món divers... per a alguns pares s'ha convertit en un “problema”. Una bona mostra d'aquesta contradicció és l'escola La Guàrdia, a Sant Vicenç dels Horts: té unes instal·lacions renovades, un pati gran, un bosc dins l'escola, biblioteca infantil, llum natural a les aules, un projecte pedagògic innovador, disposa de tauletes amb finalitats educatives per als alumnes i compta amb un professorat motivat... tanmateix, la matrícula els està baixant els últims anys. “Hi ha un problema de racisme i de xenofòbia a la societat, i nosaltres creiem que el fet de tenir alumnes

L'índex de segregació escolar a Catalunya ha augmentat un 13% els últims deu anys

Els alumnes de l'escola Joan Maragall de Lleida introdueixen en la seva metodologia d'aprenentatge el llenguatge audiovisual.

Els alumnes de l'escola Tanit de Santa Coloma de Gramenet aprenen a investigar i a comprendre a través de la ciència.

d'origen immigrant fa que algunes famílies no vulguin venir a l'escola, tot i que l'alumnat surt amb totes les competències acadèmiques sense problemes", assegura Josep Gessé, director de l'escola.

El mateix tipus de prejudicis els ha patit també recentment l'escola Joan Maragall, del barri de la Bordeta de Lleida: "Alguns pares tenen por que falli el rendiment acadèmic dels seus fills. És cert que quan arriba un alumne nou comencem de zero amb ell i a vegades no ens hi podem ni comunicar. No és fàcil. Però, precisament, per ser un centre d'alta complexitat, tenim molt suport en l'acollida, menys ràtio per aula i un professorat que viu en un reptre continu per innovar i demostrar la bona feina que fem", defensa la directora, Isabel Santiago. Cal, però, trencar tòpics sobre el tema del rendiment acadèmic: des de Santa Coloma, la directora Montse Ruiz, amb trenta anys d'experiència a l'escola, explica que "la immensa majoria d'alumnes se'n surten", que "la nota mitjana a les proves de sisè de la nostra escola està gairebé a la mitjana de Catalunya" i que, això ho diu especialment orgullosa, "la millor alumna de les proves de tot Santa Coloma l'any passat va ser una nena de pares marroquins".

Al contrari del que pensa la majoria de famílies, l'alumnat d'entorn de classe mitjana i amb pares amb estudis universitaris no acostuma a empitjorar les notes en una escola amb nois i noies d'origen immigrant o de perfil socioeconòmic baix, mentre que l'alumnat d'aquest perfil sí que incrementa notablement l'èxit escolar si va amb companys de famílies benestants. És el que els estudiosos anomenen els beneficis de "l'efecte company". Segons apunta la Fundació Bofill, la segregació escolar redueix les oportunitats educatives de l'alumnat més desafavorit... i, en canvi, els resultats dels alumnes nadius en escoles amb alta presència de nousvinguts no tenen una diferència significativa respecte dels nadius que no van a centres segregats.

Uns mestres implicats al 200%

Hi ha una cara oculta de la pobresa entre l'alumnat: la qüestió emocional i psicològica. Quan es pregunta pels problemes que té l'institut La Ribera, de Montcada, el primer que respon la seva directora, Àngels Longán, és alhora el percentatge d'alumnat que té problemes econòmics a casa" i "els problemes emocionals amb què arriben alguns". Plou sobre mullat. "Per això necessitem fer un abordatge social dels problemes a l'institut". Aquest hàndicap, però, se supleix amb un professorat, en general, absolutament implicat. Combinen una bona feina pedagògica i acadèmica —la mateixa que a la resta de centres escolars— i, com explicaven a l'escola

El professorat d'aquests centres acostuma a estar motivat per revertir la situació i per pensar com innovar

Maragall de Lleida, "una feina social, emocional i, fins i tot, d'orientació i ajuda a les famílies".

El dia a dia de la majoria d'equips directius, i en general, dels mestres dels centres, és un continu de trucades, de reunions entre ells per buscar mètodes més innovadors, de xerrades amb alumnes dels passadissos. Un no parar. En conseqüència, tots els directors de centre consultats en aquest reportatge parlen sempre de la falta de temps i de recursos que pateixen. Reconeixen que, en línies generals, les coses han anat millorant els últims anys, però com que també ha augmentat la diversitat i la complexitat de les escoles, "el que tenim no és suficient". De fet, com diu Longán, de Montcada, el que més falta fa és: "Temps per aturar-se i per pensar".

El professorat d'aquest tipus d'escoles normalment hi dedica més hores que un rellotge i assegura que estan sotmesos a una major pressió. Tanmateix, els mestres i professors d'aquests centres acostumen a estar motivats per revertir la situació, fan reunions extres per aconseguir més matriculats per al curs següent i per pensar com innovar en escoles amb tanta complexitat. "No tirem mai la tovallola davant de cap problema", reivindica Josep Gessé, de l'escola La Guàrdia.

Una de les peticions generals per batallar contra la segregació passa per la situació laboral dels professionals de l'educació: una major estabilitat de la plantilla, reduir la xifra d'interins —que en alguns dels centres escolars entrevistats arriba al 70% del professorat— i per augmentar els recursos dedicats a aules d'acollida i a l'acompanyament dels nousvinguts. Com diu Longán, algunes vegades "el professor no pot entrar a un aula, obrir el llibre i fer classe com si no passés res".

Les derivades de la matrícula viva

Tant els experts com els professors consultats demanen unes polítiques

educatives municipals o de la Generalitat "decidides" i "proactives" per combatre la segregació escolar en l'arrel, i no en el símptoma. Els directors de les escoles, sobretot si ja són centres d'alta complexitat, es queixen de la falta d'equilibri amb l'alumnat amb necessitats educatives especials, de l'arribada constant d'alumnes nous a causa de la matrícula viva durant el curs i de les ràtios especialment altes d'alumnat a l'aula en determinats cursos. L'equip directiu del Joan Maragall, de Lleida, s'il·lusiona pensant que "si totes les escoles fossin realment iguals en la composició del seu alumnat, i totes tinguessin el mateix percentatge d'alumnes amb necessitats econòmiques i socials especials, no existiria el problema de la segregació ni hi hauria escoles públiques suposadament millors o pitjors". Per fer això, segons defensen, "només caldria repartir i reequilibrar millor l'alumnat entre tots els centres d'una mateixa població".

Per això, el sociòleg i especialista en la qüestió de la segregació escolar, Xavier Bonal, avisa que "cal millorar la detecció d'aquest tipus d'alumnat a la primària", ja que fins ara la detecció és d'un 5%, mentre que la taxa de pobresa infantil a Catalunya és d'un 30%. Per això, Bonal també aposta per la matrícula única, a través d'una oficina municipal que adjudicaria l'alumnat sota criteris clars, fora del sistema de primera opció, i a través d'un sistema de punts que fos "millor que l'actual".

Extraescolars i AMPA, més rellevant del que sembla

Un altre detall no menor que comenten gairebé tots els centres consultats és el problema de tenir poques activitats extraescolars i unes associacions de mares i pares febles, amb poca participació, amb quotes molt baixes o amb desconeixement de com gestionar subvencions o ajudes per a activitats o per al menjador escolar. "Quan les famílies no s'impliquen en les qüestions de l'escola... es nota", assegura Montse Ruiz, des de Santa Coloma. La força de les AMPA és un tema clau

per a totes les escoles.

Les desigualtats escolars també tenen relació amb les barreres econòmiques d'accés que té fins i tot l'escola pública: és a dir, les despeses per a les excursions, les colònies o el material escolar. El Síndic de Greuges assegura que en el cas d'escoles de barris barcelonins com Gràcia o Sarrià, les famílies abonen més de 400 euros l'any de quota en aquests conceptes, mentre que a altres escoles, com les de Nou Barris, les famílies aporten 250 euros de mitjana. Això suposa que, segons el Síndic, unes escoles públiques arriben a tenir un "ingrés anual privat" —fet pels pares— d'uns 196.000 euros, mentre que altres escoles es queden, pel mateix concepte, en només uns 50.000 euros d'ingressos privats.

Centres acostumats a innovar

La gran paradoxa és que els projectes d'aquestes escoles que lluiten contra la segregació són sovint premiats i estudiats per la seva metodologia innovadora, però aquests èxits acostumen a ser poc coneguts entre els veïns dels seus barris. Des de fa anys, experts i estudiants universitaris volen conèixer la seva innovació pedagògica o la capacitat d'adaptar-se a la diversitat migratòria... però, en canvi, les famílies del barri ni tan sols arriben a anar a les jornades de portes obertes per trencar estereotips previs. "Tenim millor imatge a l'exterior que entre els nostres veïns", es lamenta la directora de l'escola Tanit de Santa Coloma. "Els rumors sobre que aquestes escoles amb més immigrants o més alumnes empobrits tenen pitjors resultats fan mal, i no sempre són certs", conclouen des de La Guàrdia, a Sant Vicenç, ja que "els alumnes que treuen bones notes a l'escola, siguin d'origen magribí o d'aquí, segueixen traient bones notes a l'institut". "El que necessitem, sobretot, és canviar la nostra imatge entre les famílies de la zona i això farà que cada cop més, gràcies al boca-orella, tornin a matricular els seus fills a l'institut", confia la directora de La Ribera, de Montcada. Acabar amb la segregació és possible.

Escoles amb l'empremta del Projecte Magnet

La segregació existeix, i per això el projecte Magnet intenta revertir la situació afavorint les aliances dels centres amb institucions de referència que impulsin projectes educatius i culturals atractius per a les famílies. L'escola Tanit, del barri de Santa Rosa de Santa Coloma de

Gramenet, que prioritza els projectes científics, treballa conjuntament amb l'Institut de Ciències del Mar - CSIC. L'institut La Ribera, de Montcada i Reixac, té el suport d'investigadors de la Universitat de Barcelona, per aprofitar la relació del municipi amb el riu Besòs i el patrimoni natural, cultural i històric relacionat amb

l'aigua, sobretot pel mil·lenari Rec Comtal. L'Escola La Guàrdia, de Sant Vicenç dels Horts, ha signat una aliança amb la Universitat Politècnica del Baix Llobregat, que permetrà desenvolupar el potencial pedagògic de la tecnologia i la robòtica. I, per últim, l'escola Joan Maragall, de Lleida, ha comptat amb aliats del sector de la comunicació: el centre audiovisual Magical Media; els estudis de Comunicació i Periodisme de la Universitat de Lleida, i el Grup Segre, per conèixer com funcionen per dins els mitjans de comunicació.

Aina Tarabini, sociòloga i especialista en educació, va elaborar un **informe d'avaluació de l'impacte** de la fase de pilotatge del programa Magnet que posava de manifest que les escoles Magnet són un bon exemple de programes efectius en la lluita contra la segregació escolar. Malgrat això, segons apunta, la segregació escolar només es pot combatre a partir d'una acció política sistemàtica que permeti fer-hi front de forma estructural.

Quan un equip docent es planteja iniciar un canvi

Magnet eixampla la mirada educativa

Per **Jaume Carbonell**

No hi ha equitat educativa sense renovació pedagògica ni canvi educatiu. Ho expliquen els equips docents de tres centres compromesos i il·lusionats a fer realitat aquests dos reptes.

Un procés que requereix teixir xarxes internes i externes sòlides dins i fora de la comunitat educativa, així com moltes hores de formació, intercanvi de coneixements i reflexió compartida.

A

l principi sempre hi ha segregació i insatisfacció.

Aquests són els dos problemes comuns de les escoles Magnet, i així ens ho subratllen els equips docents dels centres visitats. Comencem per la segregació. A l'Escola Montessori de Rubí parlem amb la Conxita Gimeno, directora; l'Alicia Muñoz, cap d'estudis; l'Oscar Naranjo, secretari, i la Sara Prado, tutora de P-3. Fa uns anys era un centre estigmatitzat a causa de l'alta proporció d'alumnat immigrant que omplia el centre —molt per sobre del que li corresponia— i poc desitjat per les famílies autòctones. El curs 2015-16, coincidint amb l'entrada d'un nou equip directiu i la jubilació d'alguns mestres, es va voler fer una sacsejada i acabar amb la pedagogia tradicional de les classes magistrals, l'ús generalitzat del llibre de text i l'aïllament dels mestres tancats a la seva aula. “Volem transformar la mentalitat del professorat i les

maneres d'ensenyar i aprendre, amb metodologies més participatives i globals, mitjançant el treball per projectes i els tallers amb grups reduïts d'alumnes de cada cicle”. Coincidint amb aquest desig de canvi es van assabentar de l'existència del programa Magnet i s'hi van apuntar: una oportunitat que els va anar com l'anell al dit. “El nostre somni és formar part del poble i convertir-nos en l'opció de tothom, trencant l'estigma de ser només l'escola dels immigrants. Que se'ns valori per la feina que fem —per un projecte— i no per les famílies i alumnes que tenim. I ho estem aconseguint”.

A l'Escola Samuntada de Sabadell el punt de partida era el mateix, però amb alguns matisos. Parlem amb la Patricia Rey, directora; la Dolores Gibert, exdirectora i mestra d'educació infantil, i la Laura Fernández, tutora de 2n de primària. Van formar part del pla pilot de Magnet i ja porten sis cursos amb aquest programa. En aquest cas, l'estigma del centre no venia només per la presència de l'alumnat immigrant, sinó també per la situació de l'escola: “La Gran Via era una barrera física i psicològica, en una zona aïllada, al marge de Sabadell. L'escola es convertia en un centre no

desitjat i s'anava buidant, i mantenía un fort índex de matrícula viva: alumnes que entraven i sortien. I això, és clar, ens desestabilitzava i constituïa un problema greu”.

L'equip directiu es va plantejar la transformació del centre i també va aprofitar la possibilitat de Magnet per aconseguir-ho. En què consisteix bàsicament aquest canvi? En una obertura de l'escola a l'entorn, en què l'aprenentatge surti de l'aula i en un canvi metodològic. Donen molta importància al treball per projectes, en el qual el tutor del grup sempre compta amb un segon docent —aprofitant que a la seva classe entra un especialista— o alguna persona de l'equip directiu. “El nostre somni és mantenir-nos com ara, que hem aconseguit l'equitat, omplint l'escola amb una diversitat d'alumnes que és el reflex de la ciutat; però si això no es cuida i no es prenen les mesures adequades, aquesta estabilitat es pot tornar a desequilibrar. D'altra banda, hem de continuar funcionant com una comunitat reflexiva, amb trobades pedagògiques i espais en els quals hem après a reflexionar per millorar la pràctica”.

A l'Institut Nicolau Copèrnic de Terrassa la situació inicial era diferent. Ens ho expliquen el Javier Laganga, director, i l'Àngels Matarin, coordinadora pedagògica: “Fa temps era un centre de BUP molt prestigiós on assistien alumnes de diferents zones de Terrassa. Quan es va implantar la LOGSE i es va convertir en un centre d'ESO la situació va canviar radicalment i la bona imatge anterior es va anar deteriorant. Només hi assistia la població del barri, amb un 60% d'alumnat immigrant, i les places que quedaven vacants eren cobertes també per adolescents immigrants o procedents de famílies amb greus problemes socioeconòmics d'altres indrets de la ciutat”. Com

Un dels objectius de l'Institut Nicolau Copèrnic és potenciar l'interès de l'alumnat per la cultura científica i la tecnologia.

L'equip docent de l'escola Samuntada és un equip molt compromès i cohesionat, que ha sabut adaptar-se als canvis organitzatius i horaris més flexibles.

“Hem aconseguit una diversitat àmplia d'alumnes, un reflex fidel de la ciutat.”

“No seríem on som si no fos pel programa Magnet.”

en el cas dels dos altres centres, era poc desitjat.

Des de fa 11 anys l'equip directiu actual, amb una forta implicació de tot el claustre, es proposa revertir aquesta situació a través de diferents projectes de millora i renovació pedagògica, “i així ens hem convertit en un centre de qualitat i el primer centre d'excel·lència educativa del Vallès”. Des de fa un parell de cursos formen part del programa Magnet, que els ha ajudat a reforçar l'aposta contra la segregació i per l'equitat: “Hem passat de dues a tres línies d'ESO, i això ens ha permès acollir més gent de procedència més diversa i equilibrada”. El seu somni és “que la gent vegi que la diversitat és enriquidora. Que l'institut tingui una percepció positiva, que s'hi vingui pel projecte i que sigui un centre que es trïi com qualsevol altre. En aquests moments no és una de les primeres opcions per a les famílies, però anem millorant cada curs”.

La transformació en clau Magnet

A més dels canvis metodològics abans esmentats, cal citar altres factors que afavoreixen la transformació en clau Magnet, com ara l'aliança amb una institució d'excel·lència: la formació del professorat; el suport del programa Magnet; els canvis organitzatius i el lideratge en els centres, i la confiança de la comunitat.

Un projecte d'innovació pedagògica associat al partenaire

En el cas del Samuntada, el parteneriat va començar amb l'Institut Català de Paleontologia per treballar la ciència des d'un enfocament transversal, i ara ho fa amb la Corporació Sanitària Parc Taulí, a tocar del centre, amb qui, a partir del segon trimestre, s'engeguen projectes en els quals es fan diverses

recerques a cada cicle: “Per què tenim al·lèrgies?” o “La sang es pot acabar?”. El Montessori s'ha vinculat amb el centre tecnològic CIM de la Universitat Politècnica de Catalunya i l'alumnat, a partir de models, crea els seus propis robots. I el Copèrnic ho fa amb el Museu de la Ciència i de la Tècnica de Terrassa. “El partenaire és una font de recursos que ens permet sortir a la ciutat per reforçar continguts, a més de connectar els aprenentatges amb la realitat”. En els tres casos hi ha una implicació molt directa d'aquests professionals amb tasques d'assessorament i formació docent (alguns mestres reben una formació específica durant quatre setmanes).

Un equip docent amb ganes de formar-se

L'escola Montessori qualifica aquest tipus de formació com d'excel·lència. El programa Magnet hi posa un formador extern, amb una experiència d'aula dilatada, que acompanya el centre durant els tres anys que dura el programa i hi dedica 30 hores anuals a la formació. “Ens dona eines per buscar, per organitzar continguts, promoure activitats, buscar i analitzar els recursos de les pàgines web, promoure i documentar les activitats, comunicar-les a l'alumnat i a les famílies i, sobretot, per reflexionar sobre tot el que fem i per què ho fem”. L'escola Samuntada, malgrat que ha acabat l'experiència pilot, vol continuar formant-se per seguir millorant el centre.

El paraigua del programa Magnet

Tothom considera que l'ajut extern d'aquesta formació ha estat imprescindible per acompanyar i tirar endavant el seu procés de canvi pedagògic en clau d'equitat, i per eixamplar la seva mirada. Al Montessori ho veuen així: “És una mirada experta que va més enllà del

“Reflexionem sobre allò que fem i per què ho fem.”

que és el dia a dia de l'escola. Et proporciona una visió panoràmica, eines i recursos i et fa participar de les seves nombroses activitats. I, a més, ens fa molt visibles. I això és molt d'agrair, pel reconeixement que suposa de la nostra feina". El Copèrnic valora la reflexió en equip i el treball en xarxa amb altres centres.

Uns canvis organitzatius necessaris

La transformació pedagògica comporta canvis organitzatius, amb horaris molt més flexibles, oberts i globals, sobretot a l'hora d'atendre aquelles activitats que es consideren prioritàries com els projectes i els tallers, i que requereixen reforçar el suport docent i el temps, trencant la rutina convencional de l'hora de classe, que no té cap fonament psicopedagògic científic. També suposa un canvi en la gestió dels centres, més compartida i amb nous espais de relació, més empàtiques i properes, entre els diversos agents de la comunitat educativa. Són processos amb diferents fases, amb passos endavant i enrere. "Són sis anys d'assaig i error, d'una revolució lenta i tranquil·la", explica l'equip docent del Samuntada.

El lideratge i la implicació compartida

En el cas del Montessori és el claustre qui, d'entrada, assumeix el compromís de transformar el centre. "El projecte el va plantejar l'equip directiu, però el 100% del professorat hi estava d'acord, ja que volia acabar amb molts anys de rutina i sortir de la zona de confort. Aquest compromís unànime era la condició per tirar-lo endavant". Hi ha un equip impulsor del projecte que està format per l'equip directiu, els responsables dels cicles i l'especialista de les TIC, que és qui lidera les propostes i decisions, encara que aquestes es prenen i s'entrecruen en diversos àmbits, perquè no disposen d'una estructura gaire jerarquitzada. En el Samuntada l'equip directiu va un pas per davant del claustre i s'organitzen dinàmiques de treball en funció de cada mestre: "No hi ha un rebuig frontal, però hi ha diferents graus d'entusiasme, perquè apareixen diferents pors i inseguretats pel fet de sentir-se sol: "I jo com ho faré?", "Com ho

L'escola Montessori ha aplicat canvis metodològics dins i fora l'aula.

Les mestres de l'escola Samuntada han tingut l'acompanyament de Carme Pablo, la seva formadora Magnet, per reflexionar sobre la seva pràctica d'aula i introduir una mirada més competencial dels aprenentatges.

"No tinguis por, que jo et lleigeixo un conte per distreure't", li diu una alumna de P5 de l'escola Samuntada a un donant de sang al Parc Taulí.

“Magnet obre finestres, és una obertura de la ment en tots els sentits.”

L'equip docent de l'Institut Nicolau Copèrnic visita el Museu Nacional de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya, la institució aliada, per agafar idees de projectes per treballar durant el curs.

Frank Sabaté, formador Magnet de l'escola Montessori, ajuda al claustre a fer reflexió pedagògica a partir de propostes maker i de fabricació vinculades al CIM UPC.

El suport de la comunitat

En tots els centres les famílies veuen amb bons ulls el canvi de model pedagògic i ha augmentat la participació en diverses activitats. I el que és encara més important: estimen l'escola. Pel que fa als ajuntaments, el de Sabadell s'hi ha implicat a fons des del primer moment. A Rubí, "s'ha treballat i s'està treballant molt per aconseguir sinèrgies amb l'Ajuntament i creiem que s'han pres algunes decisions encaminades a revertir la situació". En el cas del Copèrnic, la intervenció de l'administració és el factor més valorat: l'Ajuntament i els serveis territorials del Departament d'Ensenyament han propiciat "tot el que s'ha fet perquè les escoles de primària coneguin el nostre institut —i en modifiquin una visió inicial no gaire positiva— i per repartir millor l'alumnat amb necessitats educatives especials de forma més equitativa".

Què ens ha aportat com a mestres

"Uf, moltíssimes coses". Magnet ha estat per a aquestes escoles la gran oportunitat per transformar i donar un altre sentit a l'educació. Els ha fet créixer professionalment i humanament. Escoltem la veu del Montessori: "No seriem on som si no fos pel programa Magnet. Hem enfortit la xarxa externa i aquesta ens ha ajudat a enfortir la xarxa interna, compartint els problemes i tot el que fem entre tots. Hem passat del vertigen del canvi a un projecte il·lusionant i consolidat, que ha canviat els alumnes i també a nosaltres. Vaja, que ha estat un esforç

que ha tingut la seva recompensa". I, tot seguit, afegeixen altres virtuts, com la de desplegar i optimitzar les possibilitats i inquietuds més àmplies dels alumnes, atenent la seva diversitat i defugint del treball homogeni, o el fet de refermar el valor i la convicció vers el canvi.

En la mateixa línia, l'equip del Samuntada destaca com l'alumnat ha anat canviant les seves concepcions i actituds científiques en el procés d'aprenentatge, posant en dubte les certeses absolutes. "Un infant de 5 anys deia: "El que avui sabem, demà pot canviar". I sovint substituïen l'"Això és així" pel "Jo penso que això és així". Les converses són més rigoroses, les preguntes tenen més qualitat i s'utilitza un vocabulari més adequat i científic". I l'anècdota de l'exdirectora de l'escola Samuntada és prou significativa del caràcter engrescador del programa Magnet: "Jo l'havia viscut de manera molt intensa des de la direcció, però em feia una gran il·lusió tornar a l'aula per poder viure-ho directament amb els infants". I ara és el que està fent.

Des del Copèrnic es valora, sobretot, la millora permanent de la seva actuació pedagògica, així com la comprensió de la diversitat cultural. "I com les comunitats poden actuar de forma positiva en els processos pedagògics, oferint recursos i teixint xarxes. El projecte Magnet promou això, i t'ho fan viure intensament". I des del Samuntada hi afegeixen: "Magnet t'obre finestres, és una obertura de la ment en tots els sentits. També aprèn a escoltar, a compartir i a ser avaluat".

La magnètica atracció entre un centre educatiu i una institució d'excel·lència

Per **Victor Saura**

El resultat de posar a treballar conjuntament una institució educativa i una institució científica o cultural és la generació, gairebé instantània, d'un camp magnètic d'una força descomunal. L'entusiasme forada el mur de la rutina i els vincles traspassen els límits de la lògica.

Ho constatem a través de tres experiències on no coincideix ni l'etapa educativa ni el context geogràfic ni la forma que les parts tenen d'entendre's.

L'institut i el Museu del Ter, parella de fet abans del matrimoni

L'

institut del Ter es va instal·lar el 2013-14 en uns mòduls prefabricats que, cinc cursos després, continuen sent la seva llar provisional (a l'espera que algun dia arrenquin les obres de la definitiva). Uns mòduls no són el millor reclam per a un centre que ja havia nascut en un context difícil, ja que Manlleu té una llarga tradició d'escola concertada per a la gent de casa i aquest institut havia sorgit com a continuació natural d'una escola de primària de la localitat amb un alt percentatge d'alumnat immigrant. Una dada: el curs 2015-16 un total de zero famílies de Manlleu va triar l'institut del Ter en primera opció. Zero. Aleshores tenia un altre nom —institut de la Teuleria, ja que es troba en una finca on antigament hi havia hagut una fàbrica de teules— i sobretot tenia una altra imatge. Era, ras i curt, l'institut dels pobres i dels migrants.

“Quan vam ficar-nos aquí tots

sabiem on veníem”, recorda Trini Montero, la directora. Ferran Crespo va ser el director del centre que va impulsar el projecte Magnet. Havia llegit o sentit en algun lloc que la Fundació Bofill començava aquesta experiència i va intentar apuntar-s'hi. No només complien el requisit principal, com a centre amb una composició social desequilibrada, sinó que anaven de bracet amb un soci ideal, el Museu del Ter, l'única institució museogràfica d'aquesta localitat d'Osona, nascuda l'any 2004 per a la preservació del patrimoni industrial i cultural de la zona. Però va passar que en aquella primera fornada només hi entraven sis centres, i quan Crespo va picar a la porta, la llista estava tancada. “No hi hem entrat”, li va comentar Crespo a Carles Garcia, el director del museu. “Tant li fa, ens hi posem igualment”.

“Nosaltres hem funcionat com a parella de fet durant anys, fins que finalment hem pogut fer oficial la nostra relació”, resumeix Trini Montero. Els llavis ja havien provat la mel, i el gust era massa intens perquè cap dels dos preferís esperar-se a una segona convocatòria. Durant uns anys van navegar sols, fins que va arribar la convocatòria del 2018 i van poder entrar-hi. En aquest temps, s'han desenvolupat diversos projectes i, sobretot, el museu s'ha convertit en una aula més de l'institut: cada cop que el centre té un acte important s'utilitza la sala d'actes del museu, la jornada de portes obertes comença a l'institut i acaba al museu, s'hi fan també reunions de pares... i, òbviament, pels 179 alumnes de l'institut del Ter el museu és una segona casa. Alguns hi han fet de guies, altres han participat en la restauració d'objectes, tots han

El Museu del Ter s'ha convertit en una aula més de l'Institut del Ter.

L'alumnat de l'escola Tanit va poder descobrir els secrets marins dalt d'un vaixell de l'Institut de Ciències del Mar.

apès a conèixer la flora i la fauna autòctones passejant pel riu amb tècnics del museu... L'any 2017, l'exposició “Ca l'Esparter. Patrimoni de Manlleu i projecte educatiu” va suposar la implicació de tots els alumnes, que van restaurar els objectes i van participar en la producció. “Que fos una exposició de llarga durada va donar molta visibilitat al partenariat”, recorda Garcia.

La relació és tan estreta que no implica només els set empleats municipals del museu, més els que hi fan pràctiques, sinó que el director participa sempre que pot a les reunions de claustre, i parla dels alumnes i del centre en primera persona del plural. El nostre institut. Els nostres alumnes. I com que el museu ha assumit totalment l'objectiu del projecte, no s'ha limitat només a fer, sinó també a explicar. “Li hem donat molta importància a la comunicació, a explicar les coses que fem, els hem arrossegat una mica cap a aquesta cultura i per això hem fet vídeos i hem escrit articles sobre els diferents programes que hem fet plegats, amb l'objectiu de canviar la percepció del centre que té la població”, comenta Garcia. “El canvi ha estat copernicà”, afegeix. I segurament no tot és a causa del Magnet, ja que l'institut del Ter està regat de coratge metodològic: treballen per projectes i amb aprenentatge cooperatiu (amb el suport de la UVic), i també fan alguns projectes d'aprenentatge-servei, “però el Magnet hi té molt a veure”, considera Montero. El curs 2018-19 hi va haver ja 37 famílies de Manlleu que van posar l'institut del Ter com a primera opció en la preinscripció, gairebé el total de les places que s'ofereixen.

Institut de Ciències del Mar i escola Tanit, felices segones núpcies

C

om es relaciona una biòloga que estudia el plàncton marí amb un grup d'alumnes de P-3? Què pot ensenyar una oceanògrafa especialista en corrents marins a nens i nenes de sis anys? I amb els mestres, i amb les famílies d'aquests infants, com s'hi comuniquen, què els diuen?

Aquest és (o era) el repte majúscul al qual s'enfrontaven els científics de l'Institut de Ciències del Mar (ICM) quan els van proposar sumar-se a un projecte Magnet. L'ICM és un centre d'excel·lència situat a la Barceloneta, just davant la platja, que depèn del Consejo Superior de Investigaciones Científicas (CSIC), i en el qual treballen 300 científics de diverses disciplines relacionades amb el mar. Aquest era, bàsicament, el repte de la formadora, Victòria Carbó, especialista en didàctica de les ciències, i que ha estat qui ha fet possible que persones que parlaven dues llengües tan diferents (la de

barri del Besòs de Barcelona, per la qual cosa la relació amb la Tanit ha estat com unes segones núpcies. De la primera experiència van extreure bones sensacions i diversos aprenentatges, un dels quals que la coordinació del programa no podia recaure en una sola persona sinó en un equip. Ara en són quatre, de persones: la Carine Simon, la Vanessa Balagué i la Janire Salazar (totes dues de l'Àrea de Biologia Marina) i la María Vicioso (Àrea de Cultura Científica). Balagué és l'única que s'havia implicat en el primer Magnet: “No té res a veure la relació que tens amb els alumnes d'un centre Magnet que la que podem tenir quan ens criden d'una escola i ens demanen un taller sobre canvi climàtic. Els mestres ho treballen molt millor, quan arribem ens fascina tot el que ja saben els alumnes i tot el que volen saber”, diu Balagué.

En el primer Magnet la implicació dels científics de l'ICM va ser més reduïda. “Ho vam anar dient als qui pensàvem que tenien una certa vocació divulgadora”, recorda Balagué. En aquest segon es va decidir obrir la proposta a tota la casa i se n'han apuntat uns quaranta. Per Balagué, “aquest projecte també ens ha canviat molt, hi posem moltes hores però està sent un enriquit personal brutal, la gent surt encantada de les formacions”. “Cada cop que anem al centre tornem molt emocionats, amb una injecció d'energia enorme”, afegeix Simon.

“Cada cop que anem a l'escola tornem molt emocionats, amb una injecció d'energia enorme”, diu l'oceanògrafa de l'ICM Carine Simon

La creació de vincles entre aquests dos mons té un moment iniciàtic fonamental. “L'escola ens havia d'explicar les seves necessitats i veure com la podíem ajudar, però per saber què ens poden demanar primer han de saber què fem aquí”, explica Balagué, “o sigui que vam organitzar una gimcana a la platja amb tot el claustre”. També es va organitzar un dia per a les famílies. Les van convidar a visitar l'ICM, fills inclosos, que en alguns casos feien tasques d'interpret. Es van omplir dos torns, i les que van quedar fora estan en llista d'espera per quan es torni a organitzar una nova visita. “Té un impacte molt positiu que aquests pares que han estat aquí ho expliquin després al forn del barri”, assenyala Victòria Carbó.

la ciència i la de l'escola) acabessin entenent-se i compenetrant-se.

“A l'ICM tenen material de divulgació súper interessant”, diu Carbó, “però aquí no es tractava d'arribar al centre i disparar la informació, i tu ja l'entens perquè t'ho explico molt bé, sinó que es planifiquen quines activitats fem per a cada grup, què es fa abans i què es fa després; l'alumne té concepcions sobre els fets i els fenòmens, i tu has de treballar a partir d'on està l'alumne per fer emergir aquestes idees”. El Magnet amb l'escola Tanit, de Santa Coloma de Gramanet, ha començat aquest curs: de moment, tots els alumnes de 2n a 6è han passat ja per l'ICM, mentre que els científics s'han desplaçat a l'escola per als grups de P-3 a 1r.

“Per a nosaltres ha estat superinteressant, perquè no teníem ni idea de pedagogia i hem après a explicar les coses despertant la seva curiositat, que es facin preguntes i es vagin aproximant al que tu vols que entenguin”, opina Carine Simon, membre del departament d'Oceanografia Física i Tecnològica de l'ICM. El primer contacte de Simon amb els alumnes de la Tanit va ser per videoconferència mentre era en una expedició per aigües del Brasil amb el vaixell científic Hespérides. Setmanes després, la van conèixer en persona al centre. No responia, òbviament, al que havien imaginat els nens quan els mestres els van demanar que descrivissin un científic.

Per a l'ICM aquesta ha estat una segona relació amb el programa Magnet. Va entrar al projecte pilot del 2012, amb les escoles Eduard Marquina i Concepció Arenal, situades a tocar l'una de l'altra al

L'escola Sagarra i el Macba, cita a cegues i amor etern

A

l'escola Josep Maria de Sagarra, situada a la ronda de Dalt, just a la frontera nord del districte de Gràcia, "quan es feien reunions de portes obertes no venia gairebé ningú", explica Isabel Corral, la seva actual directora. També es van deixar de fer reunions d'inici de curs amb els pares de P-3 perquè algun cop els havia passat que un pare havia canviat el seu fill de centre després de constatar que la major part dels seus companys serien d'origen immigrant. Ningú sap ben bé per què aquest *cole* va desenvolupar l'estigma. Però està clar que estava totalment enquistat. A mitjans dels 2000 l'edifici (que era del 1973) es va reformar de dalt a baix. Es va tractar d'un primer intent de rentat de cara per bandejar la segregació escolar. Intent fallit.

Tot això ja és el passat, ja que en els darrers anys la situació ha canviat substancialment. Ara tenen una diversitat *equilibrada*, els grups estan

plens (o gairebé) —i per tant pateixen menys els efectes de la matrícula viva—, i cada any fan portes obertes i reunions de principi de curs, amb assistència elevada de famílies. De fet, no són reunions estàndard, sinó que tenen un punt de performances. Ah! I a l'escola no es decoren les parets. S'hi fan instal·lacions artístiques.

Bona part del mèrit d'aquest canvi l'equip de mestres l'atribueix a l'aliança Magnet amb el Macba, que es va iniciar el 2012 i va acabar —oficialment— quatre anys més tard. Va acabar el programa, però no la relació. Tot allò que van estar fent conjuntament durant quatre cursos, que és tot allò que els dicta la imaginació a uns i a altres, ho han seguit fent en els dos darrers. "Continuem enamorats", assevera Corral.

Els inicis, però, van ser com els d'una cita a cegues. "No teníem ni idea de quina relació havíem de tenir ni com, només sabíem que no havíem de veure el museu com un centre de recursos". Un equip nodrit del Macba es va desplaçar a l'escola, i un altre dia tot el claustre va visitar el museu fins a les entranyes, allò que el públic no veu. "Ens vam conèixer, va anar molt bé, i tots vam pensar: i ara què?", recorda Maria Iglesias, secretària. Les mestres del Sagarra havien estat fent una formació en expressió artística amb Dimas Fàbregas, mestre de plàstica, avui director de l'escola la Immaculada (de Vilassar de Dalt) i aleshores formador de l'institut de Ciències de l'Educació de la UAB. Fàbregas va ser formador Magnet de l'escola durant quatre anys, la clau de volta en la transformació pedagògica del centre i la conversió de l'equip docent en una comunitat

reflexiva. "Amb ell vam començar a obrir els ulls per veure com podíem articular aquest projecte, ell ens dona les bases per vincular l'art amb el currículum de llengua, o de medi, o amb les competències que s'han de treballar en cada etapa, i fer participar tothom".

Però un moment tan o més cabdal, conclouen les mestres del Sagarra, es va produir amb l'aparició de Yolanda Jolis, coordinadora d'educació del Macba, que va començar a assistir als claustres i a fer propostes per vincular les activitats de l'aula amb les del museu. Jolis se segueix comunicant regularment amb la mestra referent designada pel claustre. Elles dues constitueixen el pont per on es canalitzen les sinergies entre l'escola i el museu. De fet, al llarg d'aquests anys mai hi ha hagut res semblant a un cronograma de les accions a dur a terme, sinó que "han anat sorgint", diu Corral. El museu és, sobretot, una font d'inspiració.

"El primer cop que vam anar al Macba recordo que ens miràvem entre nosaltres i ens dèiem, "i això què és?". Tots anàvem amb por, dient que d'art no en sé res, o que dibuixo fatal... Ara hi anem i el que pensem és que això o allò em pot servir per a aquest projecte o per abordar aquesta part del currículum", comenta Torres. Algun cop els visita un artista que col·labora amb el Macba. Altres cops un suggeriment de Jolis pot ajudar-los a lligar el projecte que està treballant una aula amb l'obra d'un artista, hagi o no exposat al Macba.

Al llarg del curs tots els alumnes passen pel Macba en algun moment, mentre que el claustre comença i tanca el curs també al museu,

La col·laboració (i l'enamorament) entre el Macba i l'escola Sagarra s'ha mantingut malgrat que el programa Magnet va finalitzar oficialment fa dos anys.

Els nens i nenes de l'escola Josep Maria de Sagarra aprenen amb professionals del Macba implicats en el projecte.

on Jolis convida algun artista amb el qual fan algun taller. Però el que passa entremig és imprevisible. L'art en les seves múltiples expressions es va escolant pels diferents projectes dels alumnes del Sagarra, de P-3 a 6è. "Van veient que el llenguatge artístic va més enllà de la pintura i el dibuix, perquè han vist artistes que treballen amb el so, el vídeo, els volums, els espais..." Tota l'escola està impregnada d'aquesta mirada artística —el Macba hi va enviar uns comissaris que van assessorar el claustre sobre els usos dels diferents espais—, i fins i tot a les parets ressalta una franja central a l'altura dels ulls, que en diuen zona expositiva i està pintada amb el mateix blanc del Macba.

"Hem après que l'art no jutja", comenta la cap d'estudis; "no tothom dibuixa igual, ni tothom s'expressa igual, sinó que cadascú ho fa com li surt de dins; aquesta és la mena de mirada que ens vincula amb el Macba, i per això intentem que els alumnes s'expressin amb total llibertat".

Mogudes que criden l'atenció de l'entorn

L'aliança Magnet no només ha donat un ampli ventall d'oportunitats vivencials als seus alumnes, sinó que ha permès als centres fer-se veure en el seu entorn. L'estigma sempre ve acompanyat d'invisibilitat. Trencar-la, doncs, és un pas essencial.

Així, per exemple, el setembre de 2014 l'escola Sagarra va tenir aparcat al carrer del costat el MuMo (acrònim de Museu Mòbil), un enorme tràiler que circula per tot Europa transportant una exposició d'art contemporani per acostar-la als infants. Aquells dies passava per Barcelona i el Macba va tenir la pensada de suggerir que s'estacionés al costat del Sagarra. Les dimensions del remolc criden de seguida l'atenció, i durant tres dies es van succeir les visites dels nens. A la inauguració hi va anar la fundadora del MuMo mateix, Ingrid Brochard, però també directius del Macba i representants del Departament d'Ensenyament i del districte de Gràcia.

A Santa Coloma de Gramanet han viscut una moguda similar durant el primer trimestre d'aquest curs. L'ICM va portar fins a l'escola Tanit una rèplica d'un submarí

científic, un contenidor metàl·lic de dimensions considerables on els nens entren en petits grups per experimentar el que senten els científics quan baixen al fons marí. El submarí tenia un component didàctic (els mestres havien rebut una formació prèvia sobre els aspectes que calia treballar), però també un innegable impacte exterior. A l'acte de benvinguda hi va anar l'alcaldeessa en persona, Núria Parlon, i durant el cap de setmana també el van poder visitar les famílies del barri, guiades pels alumnes del Tanit mateix.

A Manlleu els alumnes de l'institut del Ter han deixat una petjada molt visible per tot aquell qui passa prop del centre. Arran del projecte de Ca l'Esparter en va néixer un altre, que van batejar amb el nom de VimeTer, consistent en aprendre a manipular el vímet (les branques dels salzes que creixen a la vora del Ter) per fer-ne construccions. L'any passat, amb l'ajuda d'un cisteller, els alumnes van aixecar dues estructures vegetals vives (un passadís cobert i una cabana) que floreixen a la primavera i reben qualsevol visitant que s'apropi a l'institut. De nou, un projecte ple d'aprenentatges (els alumnes es van familiaritzar amb els oficis de l'esparteria i cistelleria, però també van treballar el bosc de ribera i el disseny d'estructures) amb molta potència de portes enfora.

L'escola Tanit va tenir uns dies una rèplica d'un submarí cedida per l'ICM.

El museu MuMo va estar aparcat uns dies al costat de l'escola Sagarra i això va ajudar a cridar l'atenció dels veïns i veïnes del barri.

Els alumnes de l'Institut del Ter van construir dues estructures vegetals vives fetes amb fibres naturals de riu.

La veu dels protagonistes

“Aquí no és que estudiem més o menys, és que crec que estudiem millor.”

Per **Laia Vicens**

E

ls autèntics protagonistes i beneficiaris del programa Magnet són els alumnes: viuen en primera persona els efectes de la segregació escolar, els programes d'innovació que s'apliquen al centre, la relació amb la institució que els acompanya en aquest procés i, finalment, els resultats en els àmbits social i acadèmic. Però paradoxalment, tot i ser la peça fonamental de l'engranatge, molts alumnes desconeixen el nom del projecte, l'objectiu que persegueix i la dimensió de la iniciativa. Com ho viu, l'alumnat? Què en pensen, de la relació amb el partneriatge? Quins efectes té per a ells anar a un centre Magnet? Donem veu als protagonistes.

El treball en grup facilita que tothom pugui participar-hi i aportar idees, amb tasques assignades.

Els alumnes comproven si les seves hipòtesis inicials són o no veritat.

La Rihab i la Dina expliquen amb la seguretat pròpia dels experts per què la Terra no absorbeix l'aigua dels oceans i per què es formen volcans a les profunditats marines. Parlen de fosses marianes i submarins, de peixos secs i laboratoris científics, de la salinitat de la Mar Morta i de com és un tauró per dins. No són científiques, ni doctores en Biologia Marina, ni estudiants en pràctiques de Ciències del Mar. Fan cinquè de primària a l'escola Tanit, de Santa Coloma de Gramenet. “Som una escola que treballa i investiga el mar”, resumeix la Dina. És conscient que són una excepció, que no totes les escoles tenen l'oportunitat de treballar amb l'Institut de Ciències del Mar, l'ICM per als alumnes, que es refereixen una vegada i una altra a aquesta institució per les seves sigles. “Hi ha poques escoles que treballen amb l'ICM. Jo sé que no totes tenen la sort de fer-ho”, afegeix. El Hamsa, que també fa 5è, és més pràctic: “Els altres coles potser no tenen un submarí”.

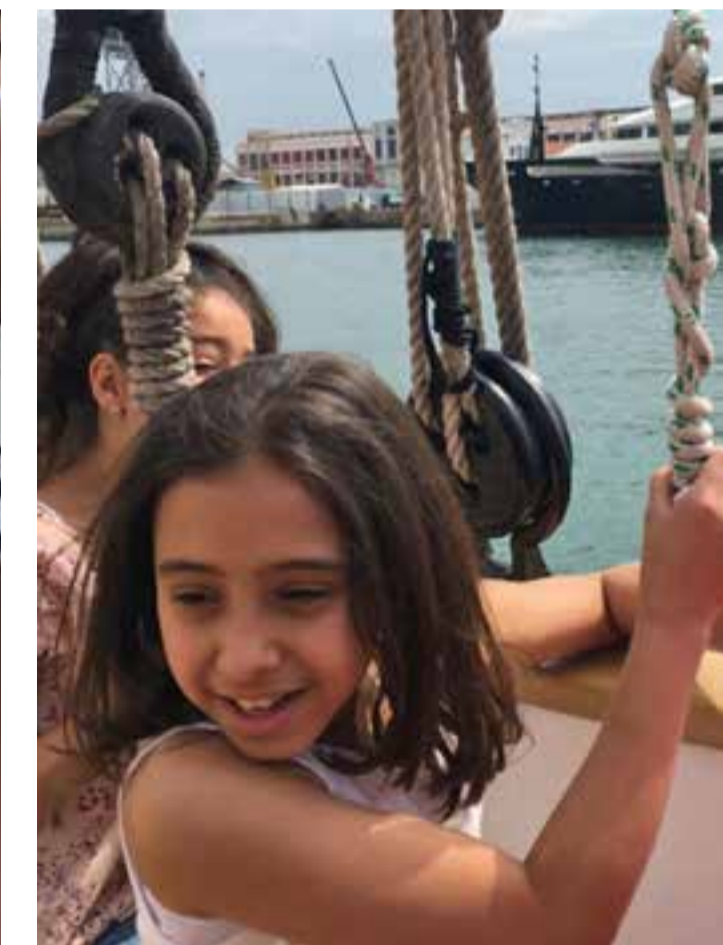
“Primer plantegem les preguntes que tenim sobre un tema, escollim la primera que volem resoldre i comencem a investigar a través d'experiments.”

El punt de partida sembla clar, però el cert és que ni la Dina ni el Hamsa ni la Rihab saben posar nom al projecte, ni coneixen encara què significa magnet en anglès. Tampoc entenen gaire que darrere del vincle de l'ICM amb la seva escola, al barri de Santa Rosa, de Santa Coloma de Gramenet, hi ha la ferma voluntat d'obrir el centre al barri, desestigmatitzar-lo i aconseguir captar l'atenció de noves famílies perquè hi apostin i hi matriculin els seus fills i filles. Però, com diu la dita, el nom no fa la cosa: el més important és que els alumnes són conscients no només que el projecte educatiu de la seva escola i el vincle amb l'ICM és una oportunitat per a ells i per al centre, sinó que el que de veritat és transformador és la manera de treballar, que els motiva i els desperta curiositat.

Si bé el marc teòric del projecte Magnet és una mica difús per als alumnes, sí que detecten amb claredat quina és l'aplicació pràctica a

l'aula, sobretot tot allò que té a veure amb els canvis metodològics i d'innovació pedagògica.

“Primer plantegem les preguntes que tenim sobre un tema, escollim la primera que volem resoldre i comencem a investigar a través d'experiments”, explica la Dina. La Jessica, de 6è, concreta una mica més: “Quan volem respondre una pregunta, primer fem hipòtesis. I aleshores provem i mirem si ho hem endevinat. Ens agrada aprendre experimentant”, diu. “Mola perquè els professors aprenen amb nosaltres”, afegeix el Hamsa. A ell li agrada que sigui precisament el mar “l'especialitat” de la seva escola: “És molt interessant perquè és l'única part del món que no s'ha investigat del tot”. Per comprovar les seves hipòtesis i anar-ne seguint el fil, els alumnes miren vídeos i fan petits experiments. “No deixem res a mitges. Anem a fons amb un tema, i això m'encanta”, diu la Jessica. Explica que a través d'aquest mètode

Els alumnes de l'escola Tanit van poder navegar amb un dels vaixells de l'Institut de Ciències del Mar.

Experimentar i investigar forma part de la metodologia d'aprenentatge en els centres Magnet.

“Treballant d'aquesta manera en grup, tothom pot participar i aportar idees.”

d'aprenentatge han “descobert” com es formen les onades, com és un tauró per dins i per què els humans floten com més salada és l'aigua del mar.

El treball cooperatiu

En aquest punt hi ha un element que destaquen per sobre de la resta: a l'hora de treballar per projectes i en xarxa, celebren el repartiment de les tasques en diferents càrrecs (un coordinador, un secretari, un portaveu, un ajudant i un intendent). “Treballant d'aquesta manera en grup, tothom pot participar i aportar idees”, explica el Hamsa. Tots són iguals, totes les opinions valen el mateix. Ara estan immersos en un nou projecte que els servirà per aplicar aquesta metodologia. Amb tota mena de detalls, relaten il·lusionats que estan creant un videojoc científic i s'han inventat un personatge, l'Eva, que n'és la protagonista i que està inspirada en una de les científiques de l'ICM.

Una iniciativa que de passada introduirà referents científics femenins actuals a l'escola.

La Jessica, la Rihab, la Dina i el Hamsa viuen amb normalitat que a la seva escola hi hagi un 80% d'alumnes d'origen estranger i amb desconeixement que ha estat durant anys estigmatitzada per gent del barri, que la considerava de segona categoria i no l'escollia a l'hora d'inscriure-hi els seus fills. Però els efectes de la desigualtat prenen a vegades formes molt subtils. Encara que ells no es canviarien de centre, sí que creuen que hi ha coses que cal millorar. “Un pati més gran i amb gespa”, apunta el Hamsa, mentre per la finestra es veu la pista de ciment on juguen a l'hora de l'esbarjo. La Dina té una petició de d'entrada pot sorprendre: “M'agradaria anar més hores a l'escola perquè així aprendrém més. I potser una mica més de deures per al cap de setmana”. La directora del centre, la Montse Ruiz, contextualitza les

demandes de la Dina: ambients familiars en què els pares amb prou feines poden compatibilitzar la jornada laboral amb ajudar els seus fills amb les matèries escolars i nivells socioeconòmics baixos, que fan que poques famílies dediquin el cap de setmana a activitats de lleure familiar o oci cultural.

Malgrat que en pateixin en primera persona les conseqüències, són encara petits per comprendre què significa ‘segregació escolar’. En canvi, a Manlleu, els alumnes de l'Institut del Ter són més conscients de l'opinió que tenen alguns veïns i de la imatge que projectava el seu centre. “Diuen que és la presó, pels barrots a les finestres. I també que és l'institut dels immigrants i els pobres”, apunta l'Aleix, de 3r d'ESO. Les dades són reveladores: institut d'alta complexitat, amb la meitat de l'alumnat d'origen estranger i una trentena de joves a l'aula d'acollida. L'estructura del centre tampoc hi ajuda: dues rengleres de

Els alumnes de l'Institut del Ter aprenen a treballar el vímet, gràcies a la col·laboració del Museu del Ter.

L'Institut del Ter duu a terme un programa de restauració de mobiliari i eines del camp amb el Museu del Ter.

Els nois i noies de l'Institut del Ter ensenyen a reparar les bicicletes als cursos inferiors.

“No deixem res a mitges. Anem a fons amb un tema, i això m'encanta.”

mòduls prefabricats blancs en mig d'una gran esplanada a la vora del riu Ter. Famílies i claustre han fet de la necessitat virtut: “No podem competir en edifici ni en ordinadors amb les altres escoles de Manlleu, però sí en ser un institut petit i amb innovació pedagògica”, assegura la Trini Montero, directora del centre. Els alumnes posen paraules a la seva experiència: “Jo vaig triar aquest institut perquè aquí ens coneixem tots”, diu l'Alba, de primer d'ESO; el Biel, de 3r d'ESO, destaca sobretot “el treball cooperatiu” i “la manera d'aprendre”.

El Museu, “una aula més”

Com ho fan? A través del projecte Magnet, van de bracet del Museu del Ter del municipi, al qual deuen el nom de l'institut. Els alumnes consideren el museu “una aula més de de l'institut”. “Sempre que hem d'ajuntar-nos dues classes, hi anem”, explica l'Aleix. Això fa que se'l coneguin com el palmell de la

mà. “Tot el que hi ha al museu ho sabem explicar”, assegura la Laia, de 4t d'ESO. En efecte, saben des de les parts d'una turbina, fins a la fauna i la flora que habita el riu. Aquest coneixement l'utilitzen per donar-se a conèixer a la resta del municipi. “Aquí les portes obertes les fem nosaltres. Ho fem junts entre els professors, el Museu i els alumnes”, relata la Laia.

Com els alumnes del Tanit, també els de l'institut del Ter aprenen a partir de projectes multidisciplinaris i en grup, en el seu cas sovint centrats en el riu. Per exemple, el RestauraTER, un programa de restauració de mobiliari i eines del camp que era del museu però que l'institut s'ha fet seu. Amb l'ajuda dels tècnics del museu i els professors d'art de l'institut, els alumnes han tornat a donar vida a cadires, jous de bestiar, màquines de projectar cinema o de trinxar carn: des de la desinfecció dels objectes antics, per treure'ls el corc de la fusta, fins a l'vernissament final. A banda, una de les iniciatives més valorades

per l'alumnat és el VoraTER, un projecte en què participa tota l'escola i que gira al voltant del riu, gràcies a la complicitat del Museu. Des de l'estudi geogràfic i del curs del riu, a ir, fins al paper de la dona treballadora a les fàbriques de la zona, a 4t, passant per la recerca dels invents tecnològics i la indústria tèxtil, a 2n, o tot el que té a veure amb la cura del medi ambient del riu, a 3r.

Ara bé, si hi ha una iniciativa que triomfa sobre la resta és el Taulateams, que els alumnes mateix expliquen que els fa “desenvolupar les intel·ligències múltiples”. Són una mena de tallers de 30 minuts (dos dies a la setmana) que els alumnes escullen segons els seus gustos o interessos: des de coral a aeròbic, fins a corrandes, Instagram o bàsquet. Tots els alumnes participen també en el BiciTER, en què els de 4t d'ESO reparen les bicicletes que fan servir els seus companys i ensenyen com fer-ho als de cursos inferiors. “No tenim gimnàs, així que agafem el

Un dels projectes més valorats pels alumnes de l'Institut del Ter és el VoraTER, que gira al voltant del riu.

“Abans jutjaven l’institut per fora sense conèixer el que de veritat és.”

case i les bicis i anem fins al pavelló de Manlleu a fer educació física”, subratlla el Mohamed, de 2n d'ESO.

De la conversa amb els alumnes es desprèn una admiració pels seus professors i per la manera de treballar que els han ensenyat. Tots agraeixen tenir dos docents a l'aula. “Això ho valoro molt perquè així ens poden ajudar més”, diu la Chaima, que fa 2n d'ESO. En l'àmbit metodològic, la Fatima i l'Alex expliquen que no tenen llibres de biologia, física i química, en què la majoria d'activitats són digitals. I la Chaima afegeix: “Fem teoria i projectes i també fem invents”. Malgrat tot, saben que és difícil desempallegar-se de l'etiqueta de ser un centre de segona. “Abans jutjaven per fora sense conèixer el que de veritat és aquest institut”, lamenta la Fatima.

Els canvis pedagògics en primera persona

Això també passava a l'escola Josep Maria de Sagarra, a Barcelona, en què l'activitat artística impregna tots els racons de l'escola. La seva aliança amb el Macba ha despertat la curiositat dels infants i la confiança de famílies del barri. Tampoc aquests alumnes saben explicar en què consisteix concretament el projecte Magnet, però sí que detecten els canvis pràctics que suposa aquesta iniciativa en el seu dia a dia. “A l'escola on anava abans ho posaven tot a la pissarra. Ens pesava la motxilla, pels llibres i llibretes per estudiar”, recorda la Nazareth, que fa 6è. La Frida, del mateix curs, també ha canviat d'escola fa poc: “Abans sempre treballava amb un full al davant. Aquí a vegades també copiem el que diu el professor però abans hem experimentat”. Ella relata com aprenen: “Primer ens imaginem com serà l'experiment que farem, ho dibuixem i després veiem si era el que pensàvem”.

El Víctor, de 3r, escolta els seus companys d'escola. “Aquí juguem”, diu. El Ramon, de 6è, puntualitza: “Aquí aprenem jugant”. La via per fer-ho és a través de l'art: expliquen amb entusiasme els poemes visuals que han estat fent i la part de l'escola que més els agrada, l'Espai C, una zona de creació oberta a qualsevol artista a canvi que dediqui unes hores al centre i interactuï amb els alumnes. Es tracta d'un programa impulsat pel Consorci d'Educació de Barcelona en què els centres educatius participants cedeixen un taller a joves creadors per desenvolupar els seus projectes si els artistes comparteixen aquests espais amb els infants. “Hi ha artistes que venen a l'escola i ens ensenyen què fan”, relata el Ramon. Així, diu, “ho aprenem tot a través de l'art”. Dibuixen com és l'aparell digestiu i creen amb diferents materials cada òrgan: una esponja que simula l'estómac, unes ampolles de plàstic superposades fan de budells. La Manawí, de 4t, resumeix la idea del projecte Magnet: “Aquí no és que estudiem més o menys, és que crec que estudiem millor”. Malgrat que desconeixen l'abast del projecte del qual són protagonistes, viuen en primera persona l'efecte pràctic d'aquesta arma de construcció massiva: la profunda actualització de la seva escola per capgirar —i millorar— el seu projecte educatiu.

Els alumnes de l'escola Josep Maria de Sagarra visiten sovint el Macba, institució aliada amb el centre.

El treball fora de l'aula és important per a l'Institut del Ter, amb projectes relacionats amb el patrimoni natural, històric i cultural del riu Ter.

L'art impregna totes les aules de l'escola Josep Maria de Sagarra.

A través de l'art, els alumnes treballen totes les competències bàsiques.

Famílies Magnet, famílies implicades

Els pares i les mares contribueixen a reforçar l'educació dels seus fills en complicitat amb l'escola

Per **Carina Farreras**

La segregació escolar és un mal endèmic a Catalunya. Als barris o poblacions en les quals es concentren llars humils i amb pocs recursos econòmics i/o culturals, les famílies de classes mitjanes opten per matricular els fills a centres concertats o fora de la zona assignada amb la idea d'"assegurar-los" una bona educació. Fugen així de les escoles que agrupen alumnes amb més necessitats educatives que les que tenen els seus petits. Aquest fenomen, que la gent del barri no aposti per les escoles públiques més properes, ha causat una espiral de segregació que, sens dubte, divideix la societat, com va exposar recentment el Síndic de Greuges al Parlament.

Però des de fa uns anys s'ha iniciat un moviment incipient i, presumiblement, creixent. El de les famílies de classe mitjana que decididament aposten per matricular els fills a l'escola pública, tot i que sigui en centres amb una composició social desequilibrada. Aquestes famílies acostumen a participar de manera activa a les AMPA i en la millora dels espais, fet que ajuda a enfortir la cohesió del centre i que s'encomana a la resta de famílies.

Compleixen també un paper fonamental de cara a l'exterior, denunciant la falta de recursos existents o d'atenció per part de l'administració. Parteixen de la premissa, acceptada per la Llei

d'educació de Catalunya, que un centre d'alta complexitat requereix unes ajudes diferents (i no totes materials) que un altre amb majoria d'estudiants sense necessitats peculiars. Per tant, alcen la veu i reclamen els seus drets davant l'Administració. Sovint, expliquen les famílies, senten que, tot i l'esforç de la comunitat educativa, d'un projecte innovador, amb un claustrat compromès, que dona bons resultats en l'aprenentatge de les criatures, el conjunt resulta poc visible a la societat. No arriba ni tan sols als veïns del barri que, si coneguessin els projectes educatius i superessin certes creences arrelades del passat, podrien acudir a les jornades de portes obertes i prendre la decisió amb un coneixement real de l'oferta.

Les aliances Magnet, apart d'afavorir la innovació educativa, fan un pas de visibilitat definitiu en aquest sentit. Els pares entrevistats coincideixen a explicar que les aliances amb institucions de prestigi han canviat la percepció dels seus conciutadans sobre l'escola dels seus fills. Aquesta nova manera de mirar el centre es tradueix, també, en un augment de la matriculació.

A les AMPA també s'hi han sumat famílies que no van escollir aquests centres com a primera opció, però que es van trobar amb projectes d'innovació forts en marxa als quals es van voler sumar com a pares actius en l'educació dels seus fills per afegir la seva energia al col·lectiu.

Les famílies reafirmen la seva aposta inicial per les escoles i instituts dels seus fills en veure que s'ha consolidat un projecte innovador i singular en el qual la seva participació ha tingut un paper important.

L'energia de les famílies de l'escola Pau Casals de Rubí s'encomana.

Dues mares de l'Institut Moisès Broggi amb els seus fills i filles i la formadora Magnet Estefania Figueras (centre).

Els pares i mares de l'escola Samuntada entren sovint a les aules. Se senten com a casa.

La veu de les famílies

Escola Samuntada Sabadell

Reyes Serra, il·lustrador

"Aquí, com a pare, penques molt"

Els dos fills del Reyes Serra, el Jan, de set anys, i l'Arnau, de tres, són nous a la petita escola Samuntada i, tot i que només fa tres mesos que hi van, coneixen tots els professors i la resta dels alumnes com si anessin anomenant els membres d'una família. Per l'Arnau el canvi d'escola ha suposat un gir a la seva vida. "Abans de venir a la Samuntada no volia anar a l'escola. Protestava cada dia, plorava cada setembre".

Van aprofitar aquest curs en el qual el petit del Reyes, el Jan, començava a la Samuntada, per matricular a l'Arnau en una plaça que per fortuna havia quedat vacant. En poques setmanes, l'espai escolar es va convertir, també per als pares, en una altra casa, més gran, en la qual passen moltes coses en l'aprenentatge dels nens i en la qual ningú, sense que importi com s'impliqui, és aliè. "Aquí no ets 'el pare de...', aquí t'anomenen pel nom des del primer moment".

El Samuntada és una casa acollidora però amb portes i finestres obertes al coneixement que descobreix la comunitat de manera compartida. "Aquí es penca molt", confessa el Reyes, "i no ho dic perquè munes armaris o crees pops per al festival de Nadal, que també, sinó perquè el teu

fill t'exigeix molt". "Una pregunta", indica l'Emma, la mare de l'Arnau, "el porta a una altra, i després a una altra, i a una altra... i quan no queden respostes, les busquem junts". Les 20.000 lletres de viatge submarí que van llegir a l'escola els ha portat a explorar la bibliografia de Jules Verne a casa i amb l'escriptor ja han viatjat al centre de la Terra, tot aturant-se a cada paraula. Aquest coneixement creix amb l'escalf de les iniciatives infantils i amb la complicitat dels adults: "Juguem als escacs mentre m'explica, a través del joc, la malaltia de l'Alzheimer", indica el Reyes al·ludint un dels temes escollits en l'aliança Magnet amb el Consorci Hospitalari del Parc Taulí, l'edifici del qual està situat a uns metres de distància.

"El primer trimestre ha passat rapidísim. En arribar les vacances de Nadal, la meua exdona i jo vam sentir amb satisfacció el nou lament de l'Arnau: no volia que s'acabés d'escola". Van somriure. Sort del catàleg tan abundant d'en Verne.

Carmen López, arquitecta

“Em va agradar l’alegria de l’espai i la recerca del rigor”

La Carmen López, arquitecta, mare del Jan, de cinc anys, va crear la barrera psicològica que suposa, segons explica, l'artèria de la Gran Via de Sabadell que separa dos mons socials diferents, per assistir a la jornada de portes obertes de la petita escola Samuntada. “Buscava la diversitat perquè això prepara els nens per al món real. Tanmateix, cada vegada que mencionava la Samuntada, la gent arrufava el nas”.

Va descobrir una presentació dels mestres ben diferent a la clàssica del PowerPoint. “Semblava una festa”. Els alumnes i els professors explicaven mitjançant activitats la metodologia d'aprenentatge, els projectes, ensenyaven orgullosos l'hort... “Vaig veure una mirada diferent a l'educació, un espai en el qual convivia l'alegria i el rigor”. En aquest sentit, l'aliança Magnet amb els investigadors paleontòlegs de l'ICP Miquel Crusafont va suposar un plus. Un cop matriculats, el seu fill es va submergir immediatament en el món dels dinosaures. “Reconec que no era capaç d'anomenar cap d'aquelles criatures prehistòriques i ara, després de llegir, veure

pel·lícules, anar al museu i escoltar amb atenció el meu fill, ja no només puc posar nom a gairebé tots els seus ninos, sinó que els classifico”, somriu. Cada nit se cita amb un d'aquests vertebrats terrestres del juràssic que fascinen el Jan. L'enciclopèdia de “gairebé dos quilos” va ser una gran compra. “Els dinosaures són només un exemple. Com que el seu aprenentatge és molt actiu, ens interpel·la constantment i en totes direccions”, apunta López, que és la presidenta actual de l'AMPA.

Amb el nou projecte Magnet amb el Parc Taulí, ha vist l'alegria i el rigor una altra vegada junts. Metges, infermeres i professors, acompanyant l'aprenentatge dels més petits. En la jornada de donació de sang, els nens i nenes del parvulari van acudir a l'entrada del centre a explicar a la seva manera que el fluid és vermell i circula per les venes del cos, que la sang no s'acaba, que, de vegades, la gent necessita una transfusió. I llegien contes als donants perquè no tinguessin por de l'agulla. “Ara, quan em creuo amb alguna família jove, em pregunten: “oi que el teu fill va a la Samuntada? És que me n'han parlat molt bé...” Ja ningú es recorda que l'anomenaven l'escola d'immigrants”.

Roger Ravés, professor d'educació física

“L'escola que ara tothom vol”

El Roger Ravés és pare de dos fills, el Pau, de sis anys, i el Jan, de tres. En el curt període de temps que va de la primera matriculació del més gran a l'escola Samuntada a la del petit, els sabadellencs han canviat la percepció que tenen de l'escola. “Tot i que ja havia iniciat el seu procés de transformació, la gent encara el percebia com un centre d'immigrants, amb resultats escassos”. Així, Ravés explica que fa tres anys, el 50% dels alumnes van ser matriculats després d'haver estat refusades les seves primeres i segones opcions de la preinscripció. Va quedar alguna plaça buida, fins i tot, que es va omplir a mig curs, amb l'arribada d'alumnat nou a la ciutat. Aquest setembre passat ja no ha estat així. “Hi ha famílies de Sabadell que s'han quedat sense plaça”.

Segons el seu parer, la clau d'aquesta canvi rau, en part, en la projecció que el projecte Magnet ha donat a la petita escola. “Ha calat en l'inconscient que en el centre situat al costat del Parc Taulí es feien les coses tan bé que fins i tot tenien una relació especial amb la institució de major prestigi científic de Sabadell, l'Institut Català de Paleontologia”. Després hi ha, naturalment, les converses al forn en les quals es mesura la satisfacció dels pares respecte de l'escola.

En aquests tres anys de diferència, el professor d'educació física ha vist també com canviava la composició de l'alumnat. “A la classe del petit ja no hi ha tanta diversitat de nacionalitats: amb un parell d'excepcions, gairebé tots els alumnes procedeixen de famílies catalanes”. Aquest curs 2018-19, l'escola Samuntada ha ampliat el P-3 a dues línies. El risc de doblar el número de places no suposa només un repte arquitectònic, sinó també un desafiament a l'organització interna i a l'estabilitat de l'alumnat. Mentre creix l'etapa infantil, als pares dels més grans se'ls obre un debat nou: la continuïtat pedagògica a la secundària.

Escola Pau Casals Rubí

Marina Magariño, tatuadora

“La Nora ve contenta, i això és el que importa”

La Marina Magariño i la seva parella, l'Esteban Gurillo, no van escollir l'escola Pau Casals com a primera opció a la llista de la preinscripció escolar 2018-19 per a la més gran dels seus dos fills, la Nora. Haurien preferit l'escola del Bosc, coneguda perquè “estudien per projectes” i els nens són molt feliços. Simplement els va tocar aquesta escola, gran i antiga, la més antiga de Rubí. La Nora va a P-3 des del setembre passat. “La nostra filla ve molt contenta, cada matí es desperta i es vesteix per anar a l'escola. Això és el que importa”.

Els agrada que sigui una “filoscola” (programa de Filosofia 3/18), en la qual ensenyen a pensar i a ser crític, i de l'aliança Magnet saben que la nena ha anat a la Filmoteca de Barcelona a veure Els tres porquets. “Resulta que també treballa per projectes”. I creuen que el Jon, que encara té un any, també vindrà aquí.

Eulàlia Formiguera, tècnica d'educació

“La classe mitjana ha d'apostar pel sector públic”

La presidenta de l'AMPA, l'Eulàlia Formiguera, va voler que les seves tres filles (l'Olívia, de deu anys, la Valentina, de vuit, i la Juliàna, de quatre) acudissin a l'escola Pau Casals, propera al seu habitatge. “Al principi, quan deies a quina escola anaven, la gent s'estranyava; ara ja no passa”. Les famílies del barri preferien altres centres abans que aquest a causa del perfil de famílies que hi anaven, moltes immigrants, per la qual cosa quedaven sense cobrir les cinquanta places de P-3. Al final, va pensar, que les famílies havien d'apostar pel sector públic i donar suport a l'equip directiu si compta amb un bon lideratge pedagògic.

Sense defallir, els pares han passat anys de lluita per aconseguir millores en un edifici que necessitava ser reformat, però que gaudia d'espais grans, amb passadissos amplis, llum natural i patis. Precisament els patis estan sent redissenyats mitjançant un procés participatiu per part de l'alumnat, el professorat i les famílies. També han ajudat a difondre el projecte inclusiu, que exalta les diferències com una riquesa, i no com un mal que cal combatre. “Per reclamar la rehabilitació urgent que necessitava l'escola, ens vam unir un grup de persones que sabíem moure'ns per l'Administració i vam aconseguir que ens escoltessin al Parlament i, sobretot, vam aconseguir la implicació de l'Ajuntament”. Sosté que res s'hauria aconseguit sense l'entrega de la direcció i de l'equip de docents que, amb una rotació baixa, mostren un compromís alt amb el projecte. “Magnet forma part d'aquest procés”.

Núria Estruga, subinspectora de treball

“A pensar també se n’aprèn”

El Gil, el fill gran de Núria Estruga, acaba de començar a l'escola. “Em va costar entendre el que significa el programa de filosofia o l’aliança Magnet amb la Filmoteca de Catalunya”, explica. Sessions de conversa, expressió oral, matemàtiques manipulatives, anglès... tot és activitat creativa, a l'escola.

Això va poder percebre el dia de la jornada de portes obertes en la qual el centre es va convertir en un veritable plató cinematogràfic. Una cartellera de cinema indicava les hores i els llocs en els quals es produïen les diverses performances explicatives de la pedagogia del centre. Els nens repartien els tiquets, com en una sala de cinema, i acompanyaven els pares en el trajecte a l'aula. “En una de les sales hi havia la tutora i uns quants nens. Ella va preguntar: “De qui és aquesta samarreta?” Un nen va respondre: “D’una nena”. “Per què?” “Perquè és rosa...” I allà es va iniciar un diàleg socràtic riquíssim. Vaig pensar: “M’encanta aquest centre””.

La classe dels Minions i la de Toy Story, les dues de P-3, van anar a Barcelona a veure un curt d’animació a la Filmoteca de Catalunya. Proven petits aperitius Magnet. “Què significa per al Gil aquesta sortida? Doncs no ho sé, però segur que està pensada perquè reflexioni i aprengui a pensar”.

IES Moisès Broggi Barcelona

Judit Pertíñez, metgessa

“Normalitzen l’excelsionalitat”

El 2014, un terç de la classe de la Jana (16 anys) de l’escola Fructuós Gelabert va apostar per anar a l’institut Moisès Broggi, sobre el qual pesava la marca de centre maleït, amb una conflictivitat alta, baralles entre bandes i la mort desgraciada d’un alumne. L’Administració va buidar el centre d’alumnes i va impulsar un projecte innovador i disruptiu, l’aprenentatge a través de l’art i la imatge. I es van iniciar les matrícules. “Pensàvem que de la mateixa manera que havíem participat en la transformació de l’escola, quan eren petits, podíem implicar-nos en la construcció d’un nou institut de secundària que partia de zero i en el qual vèiem molta il·lusió per part del professorat que proposava una manera activa i crítica d’ensenyar a través de l’art”.

A més de la Jana, a 1r de batxillerat, la Judit és mare de la Nora, a 1r d’ESO. “L’aliança del Broggi amb el Macba és una activitat més, però és molt especial. A mi em sorprèn que les meves filles no expliquin a casa com una cosa extraordinària les seves activitats escolars: les visites, els contactes amb professionals i artistes, les creacions pròpies... després vas a una representació, una exposició o una pel·lícula i veus una cosa impressionant. Aquesta qualitat de l’ensenyament és un privilegi. Jo crec que han normalitzat l’excelsionalitat”.

Tere Monleón, arquitecta

“L’art està relegat injustament a la secundària”

Els fills de Monleón havien estudiat a l’escola Dovella abans de matricular-se a l’IES Broggi. El Nil i l’Aran cursen 4t i 2n d’ESO. “Ara fa dotze anys, quan el Nil era petit, els veïns ens deien “No l’hi portis”. Nosaltres ho contemplàvem com la continuïtat natural del projecte pedagògic de la seva escola, amb una metodologia oberta i vinculada a l’art”. Amb el segon fill ja no hi havia places per a la demanda.

“Als pares els costa diferenciar allò que correspon al Magnet i el que pertany a altres aliances perquè en aquest centre hi ha molta activitat creadora, amb molts agents diferents que acompanyen els joves”. Després de ser testimoni de l’aprenentatge dels seus fills a través de la vessant artística lamenta que en els instituts l’art estigui relegat a una matèria. “El Broggi ha demostrat que l’art en totes les seves dimensions és un mitjà formidable per aprendre, conèixer-se, expressar-se, ser crític, divertir-se...” Al cap i a la fi, l’important, remarca Monleón, “no són els coneixements reglats sinó l’educació en conjunt”. El Nil continuarà l’etapa de batxillerat al centre.

Quan l'alcaldia lidera el canvi

Sabadell, Manlleu i Terrassa, tres exemples de lluita municipal contra la segregació escolar

Per **Montse Poblet**

El projecte educatiu de l'escola **Samuntada** ha fet que sigui atractiva per a les famílies del barri.

Els ajuntaments són l'administració que millor coneix la realitat dels municipis. Tenen competències molt limitades en matèria educativa, però quan els alcaldes es posen les piles, els canvis són significatius. Sabadell, Terrassa i Manlleu són tres exemples de municipis amb projectes Magnet on la política educativa dels seus ajuntaments està marcant diferències.

A

Catalunya la segregació escolar està per sobre de la segregació urbana dels municipis, o dit d'una altra manera, tenim moltes escoles en què el percentatge de nens amb necessitats educatives especials, alumnes estrangers o fills d'estrangers és molt superior al dels barris on estan ubicades. La matrícula viva, els grups "bolet" que s'obren per acontentar les famílies que no volen determinats centres, i les diferències econòmiques i socials entre els nens són algunes de les cartes d'aquest joc. Amb algunes, els Ajuntaments tenen poques possibilitats de jugar, perquè qui estableix les normes és el Departament d'Educació, però hi ha consistoris que s'hi atreixen o simplement que forcen la màquina per superar els límits de les seves competències. De totes maneres, els exemples d'èxit sempre tenen com a factor clau que les accions impulsades des dels Ajuntaments o des de qualsevol altra administració tenen la complicitat i la cooperació de la resta.

Sabadell és el municipi de Catalunya amb més centres educatius que participen en el programa Magnet i un dels que més està invertint en polítiques que reverteixen la segregació escolar. Joan Berlanga, el regidor responsable, és professor d'Història i es pren l'experiència com un parèntesi per mirar de canviar alguns dels problemes del sistema que com a docent havia detectat.

Fer activitats obertes a l'entorn és una molt bona estratègia per donar a conèixer els projectes d'aquests centres, com el **Museu Paleontològic** que va organitzar l'escola **Samuntada** amb rèpliques de fòssil.

L'**Institut Nicolau Copèrnic** de Terrassa duu a terme un projecte Magnet en aliança amb el **Museu Nacional de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya**.

El pla de Berlanga i el seu equip té molts punts en comú amb les recomanacions de polítiques públiques per combatre la segregació escolar que, per encàrrec de la Fundació Bofill, ha fet Xavier Bonal. Per començar, tenen un diagnòstic de la situació en el qual queda retratat, per exemple, que a la ciutat hi ha 15 centres de complexitat alta i diferències molt significatives entre el nombre d'alumnat estranger escolaritzat en centres públics, amb 3 escoles públiques en les quals n'hi ha més del 50% de l'alumnat total, i només un centre concertat de secundària, on el seu pes està per sobre del 20%. El diagnòstic és una fotografia completa i molt detallada del que hi ha al municipi, la constatació, un cop més, de les diferències d'oportunitats educatives segons el barri, la família i els recursos.

Si parlem d'absentisme, per exemple, la mitjana de la ciutat és del 9%, però hi ha zones de Sabadell on arriba al 50%: la meitat dels alumnes no assisteixen regularment a classe, amb tot el que això comporta. Però quan diem que estem davant d'un pla que contempla moltes de les recomanacions de Bonal, no parlem només de la diagnosi, sinó sobretot del fet que les polítiques per corregir els problemes detectats s'hagin consensuat en un pla educatiu a 10 anys vista, fet amb la participació de la ciutadania i aprovat amb el suport de tots els grups excepte l'abstenció de Ciutadans, de manera que hauria de sobreviure, almenys, a un parell o tres de governs municipals.

"La idea" ens diu el regidor d'educació, "és potenciar que la gent triï l'escola del barri. La segregació fa que la gent fugi buscant centres que els donin més confort educatiu. Es tracta de prestigiar les escoles que més ho necessiten per fer-les atractives per a les persones que sense això no s'atrevirien a portar-hi els fills. Cal trencar amb el concepte d'igualtat de recursos per a tothom. Si a tots els dones el mateix, només consolides desigualtats". Ho han aplicat a la natació, la música o els cursos d'idiomes, posant-ne allà on les famílies no poden pagar extraescolars d'aquest tipus o ni tan sols de cap altre. "El coixí familiar és clau per a l'èxit escolar i, com que no tothom el té, la política educativa ha de compensar-ho. En l'ensenyament d'idiomes, per exemple, hi ha escoles en les quals la majoria de famílies no poden pagar cursos d'anglès. Per això hem posat professors nadius a tots els instituts públics de la ciutat i bequem alumnes de tercer d'ESO amb rendes baixes perquè facin extraescolars d'anglès a escoles privades". Són mesures que tenen efectes directes sobre els alumnes, però també per les seves escoles, normalment centres poc desitjats dels quals, d'aquesta manera, s'augmenta el prestigi.

L'Ajuntament de Manlleu ha reduït les ràtios a tots els centres del poble per afavorir la redistribució de l'alumnat.

“No us deixeu portar per la fama dels centres, doneu-los una oportunitat”

Un exemple claríssim de com un reforç del projecte educatiu pot acabar amb els estigmes d'alguns centres és el de l'escola Magnet més antiga de Sabadell i un dels centres pilot del programa. En 6 anys, el Samuntada ha passat de ser l'escola que ningú posava en primera opció a pràcticament omplir dos grups, el seu i el “bolet” que els van posar l'any passat amb un perfil de famílies que es correspon cada cop més al del barri. Patricia Rey, la directora, valora molt positivament que l'Ajuntament doni l'oportunitat que una de les seves famílies sigui la que parli a la jornada anual d'informació sobre la preinscripció al municipi. Sap del cert que més d'un ha acabat apuntant-se a les portes obertes de l'escola a partir del que ha sentit en aquesta sessió: “Sempre hi van la Marta i l'Ester. Elles no ens van triar, els va tocar venir al Samuntada, però no és el que volien. Expliquen que tenien moltes reticències i que quan els seus fills van entrar els vàrem sorprendre. Aconsellen que la gent no es deixi portar per la fama dels centres, que els donin una oportunitat”.

Sabadell també s'ha atrevit a fer canvis en la planificació. Han arribat a un acord amb la Generalitat per aprofitar la baixada demogràfica i, en lloc de tancar grups, baixar la ràtio d'alguns dels centres ubicats en barris on hi ha més segregació escolar. El fet de tenir tots els centres amb un màxim de 27 alumnes a secundària i 22 a primària, permet tenir marge per repartir la matrícula viva entre tots els centres. Tot i això, la matrícula viva continua sent un dels aspectes més complicats de gestionar: “Intentem no seguir un criteri de forats perquè si aconseguim que una escola segregada tingui una ràtio més baixa i li posem els alumnes que van arribant durant el curs, perd aquest avantatge”.

Canviem de comarca per donar un cop d'ull a la situació de Manlleu. Àlex Garrido, l'alcalde, que també ha estat regidor d'Educació i professor de cicles formatius, parla sense embuts del problema més greu de segregació que hi ha al municipi i de tot el que han fet per intentar

corregir-lo. Es tracta de l'escola Puig Agut, situada en el barri de l'Erm, on pràcticament totes les famílies són d'origen magribí, té un 100% d'alumnat estranger i no hi ha manera de convèncer les famílies autòctones perquè hi apostin. Des de l'Ajuntament es van inventar el “Model Manlleu” per repartir equitativament entre tots els centres del poble els alumnes amb necessitats educatives especials, es va iniciar un projecte de formació musical als alumnes del centre durant l'horari lectiu amb l'Escola Municipal de Música, es va impulsar un procés participatiu per decidir què cal fer per millorar la situació de l'educació al municipi... però tots aquests esforços no han servit per canviar la composició social d'aquesta escola. Per això, quan es va crear el nou institut que començava precisament a l'edifici de l'escola Puig Agut, es va valorar la possibilitat de desenvolupar-hi un projecte Magnet per tal d'evitar que fos un centre estigmatitzat.

“Amb Bofill o sense, ho havíem de fer”

Roser Argemí, la responsable de Magnet el posa com a exemple de la implicació dels alcaldes en aquest procés de canvi. “Ens van trucar perquè ens volien convèncer que féssim un projecte Magnet a Manlleu i, per sorpresa meua, va venir l'alcalde, fet que denotava un compromís alt per part seva. En aquell moment no hi havia cap convocatòria Magnet, per tant només els vam poder oferir un acompanyament puntual per copiar el model i generar una aliança entre el museu del Ter, un equipament municipal, i el nou institut del poble”. “Tenia claríssim que no podia passar amb l'institut el que passava amb l'escola” diu l'alcalde. “Quan Ferran Crespo, el director, em va proposar l'aliança amb el museu no vaig tenir-ne cap dubte. Amb la Bofill o sense, s'havia de fer. Tots hi hem abocat molta energia”. Els resultats els van donar la raó i el segon curs ja es van poder presentar al programa Magnet i van ser seleccionats. “Partíem de poquíssima matrícula en primera opció”, em diu la directora, Trini Montero. “El segon any vàrem renunciar a un grup per garantir-nos que ompliem i esquivar la matrícula viva. També ens va ajudar l'acord impulsat per l'Ajuntament de tancar els grups dels 2 instituts públics, el nostre i l'Antoni Pous, a 27 alumnes. Ens van arribar nens i nenes que no havien entrat a l'altre i al cap d'un any ja ens vàrem atrevir a recuperar els dos grups. Aquest curs hem tingut 37 preinscripcions en primera opció!”

Des de la Fundació Bofill remarquen com a molt important la limitació de ràtios que des de l'any passat fa l'Ajuntament de Manlleu.

Les 7 claus dels Ajuntaments contra la segregació escolar:

- 1 Fer una diagnosi** per identificar com es distribueixen els diferents grups socials als barris del municipi, per què es trien unes escoles i unes altres no, quina relació tenen els diferents centres educatius del poble o detectar si l'oferta de places està desequilibrada.
- 2 Buscar aliats.** Les possibilitats d'èxit es multipliquen si les polítiques en contra de la segregació han estat elaborades juntament amb escoles, AMPA, i si hi ha coordinació tant dins de l'Ajuntament mateix com amb serveis territorials, Departament d'Ensenyament, etc.
- 3 Triar quina o quines d'aquestes 4 línies de treball pot ser més efectiva** per corregir la segregació escolar al municipi. Polítiques focalitzades en l'oferta, adreçades a les famílies, per millorar els recursos o per gestionar l'escolarització.
- 4 Canvis en l'oferta.** Valorar l'obertura i el tancament de grups per corregir situacions com la dels centres amb més places que gent interessada a cobrir-les. En aquest paquet de mesures també hi ha els canvis en la zonificació escolar o en les adscripcions entre escoles i instituts i la reserva de places per a alumnes amb necessitats
- educatives especials, perquè efectivament es distribueixin equilibradament a tots els centres del municipi i no només als que tenen poca demanda.
- 5 Com s'escolaritza.** L'Ajuntament pot incidir en la reducció o augment de ràtios, en la gestió de la matrícula viva i en el control de frau en el procés de preinscripció.
- 6 Les famílies.** Els consistoris tenen un paper molt important en l'orientació i l'acompanyament de les famílies i poden facilitar que grups de pares accedeixin col·lectivament a centres amb demanda feble a canvi de millorar-ne la qualitat. També està en mans dels serveis educatius municipals ajudar els centres a millorar les jornades de portes obertes, garantir que es disposa d'informació homogènia de tots els centres i vetllar perquè les famílies novingudes o amb menys coneixement del sistema hi tinguin accés.
- 7 Millorar la qualitat.** Els recursos municipals poden servir per dibuixar l'oferta d'activitats extraescolars, reforçar els projectes educatius dels centres del municipi o apostar pel programa Magnet com a fórmula per fer més atractives les escoles i els instituts.

Informació extreta de BONAL, Xavier i CUEVAS, Joan. *Combatre la segregació escolar: de l'amenaça a l'oportunitat*. Fundació Jaume Bofill, 2018.

Terrassa, Sabadell i Manlleu demostren que es poden fer polítiques per combatre la segregació escolar

Tots els centres del poble van reduir el nombre de nens a les classes, a P-3, a 22 alumnes, i a primer d'ESO, a 27. “Amb aquesta fórmula” ens diu Núria Font, la tècnica d'educació de l'Ajuntament, “potenciem la redistribució de l'alumnat i forcem que en el moment en què hi ha matrícula viva totes les escoles siguin receptores d'aquests nens i nenes”. La limitació de ràtios, sumada al “Model Manlleu” que reserva 6 places per a nens amb necessitats educatives especials (NEE) a tots els centres del poble, els ha permès reduir la segregació tot i que no eliminar-la del tot. Font posa l'accent en tot el treball previ.

Per poder repartir els alumnes amb necessitats educatives de manera equitativa miren el cens de nens que s'escolaritzaran per primer cop; detecten, amb l'ajuda dels serveis socials, les famílies susceptibles de tenir fills en aquesta situació, hi parlen i afinen els diagnòstics. Font ens explica que “Amb tot això fem els números i repartim i quan arriba la matrícula viva, podem evitar que vagi a les escoles menys desitjades on segurament aquestes places, les de NEE, ja estan plenes. Això ens permet matricular aquests nens als altres centres i, per tant, tenir un repartiment més equitatiu del que es produiria si no hi intervinguéssim”. De tota manera no és fàcil. A Manlleu, aquest curs haurà arribat com a mínim un centenar de nens i nenes amb el curs començat, el triple que l'any anterior.

Xavier Bonal, al seu informe “Combatre la segregació escolar: de l'amenaça a l'oportunitat”, recomana que abans de prendre mesures, els Ajuntaments facin una diagnosi de les causes de la segregació escolar, buscar consensos entre els diferents sectors i agents del municipi i coordinar esforços per impulsar accions que corregixin els problemes. Sabadell i Manlleu han seguit les pautes i a Terrassa van pel camí. Segons l'informe del Síndic de Greuges sobre segregació escolar, el 2016 Terrassa era el municipi català on el problema era més greu.

Terrassa, en una fase més inicial, i Sabadell o Manlleu, en un procés molt més avançat, demostren que el marge de maniobra dels Ajuntaments per fer polítiques educatives, tot i ser petit, pot ser eficaç. Si més no, poden jugar la carta de la pressió reforçant l'oferta educativa, gestionant l'oferta de places, reclamant al Departament que modifiqui les adscripcions entre centres de primària i secundària o gestionant la matrícula viva de manera que no sempre vagi a parar als centres que, per no volguts, sempre tenen places disponibles.

L'alcalde de la ciutat, Alfredo Vega, és mestre i durant molts anys ha estat director d'escola. Ens rep al seu despatx i ens fa un resum ràpid del diagnòstic que han elaborat amb l'ajuda de la Universitat Autònoma i la Diputació de Barcelona. Abans d'entrar en matèria, ja ens deixa clar que, per a ell, tot és qüestió de voluntat política, bàsicament de valentia per encarar l'oposició que poden provocar algunes mesures necessàries per posar fi a la segregació. “Cal una conscienciació de les famílies. Han de saber que l'educació és un dret, però l'elecció de centre només és una opció. L'Administració,

L'Institut del Ter de Manlleu ha augmentat a 37 les preinscripcions en primera opció aquest curs.

L'Ajuntament de Sabadell ha propiciat que sigui una família de l'escola Samuntada la que parli a la jornada anual sobre preinscripció al municipi.

Construïm escola Descobreix el món

Escola Marià Fortuny + COAC Tarragona i ETSA URV

Josep Maria de Sagarra + MACBA

a través de l'art contemporani La ciència

Escola Miralletes + Cosmocaixa

ens mou! Amb l'empremta del passat

Escola Samuntada + Institut Català de Paleontologia Miquel Crusafont

construïm el futur Creixem descobrint

Institut del Ter + Museu del Ter

el Ter Pau Casals, una escola de

Escola Pau Casals + Filmoteca de Catalunya

pel·lícula Al Blume, tots comptem. Suma-

Escola Joaquim Blume + Centre de Recerca Matemàtica

t'hi! Els projectes artístics com a font

Institut Moisès Broggi + MACBA

d'aprenentatge competencial Tecnologia

Escola Rocafonda + Fundació Tecnocampus

i futur. T'emocionarà! Terra de fruita,

Escola Pardinyes + Fruitcentre de l'IRTA i ETSEA UdL

compromís amb la ciència #Connect@t

Escola Montessori + CIM UPC

al Montessori El futur és la nostra energia

Escola Font Rosella + Fundació Naturgy

Viu la ciència, sent el Ribot Construïm

Institut Ribot i Serra + Facultat de Veterinària UAB

Escola Àgora + Museu del Cinema - Col·lecció Tomàs Mallol

una mirada per capturar els somnis

Fem innovació, fem Catà Art i salut,

Institut Guillem Catà + UPC Manresa - EPSEM

suma't a la nostra història Construïm

Escola Mas Casanovas + Hospital de la Sant Creu i Sant Pau i Sant Pau Recinte Modernista

Escola Camps Elisís + COAC Lleida

junts Creix al Saavedra, connect@t al futur

Escola Saavedra + ETSE URV

Compromesos en el teu aprenentatge,

Institut Nicolau Copèrnic + mNACTEC

centrats en tu Eduquem amb el cor,

Escola Sant Ignasi + Althaia

creixem junts Al Gayarre, la ciència ens

Escola Gayarre + Institut de Bioenginyeria de Catalunya

mou! Naveguem junts per aprendre plegats

Escola Tanit + Institut de Ciències del Mar CSIC

Junts descobrim el futur #bateguemjunts

Escola La Guàrdia + UPC Baix Llobregat

Escola Vila-romà + Serveis de Salut Integrats Baix Empordà

Una altra manera d'aprendre i comunicar

Escola Joan Maragall + Magical Media, Grup Segre i UdL

Construïm futur Som de la Ribera!

Institut Pere Barnils + COAC Vic

Institut La Ribera + Universitat de Barcelona

Compartir és construir #somciència

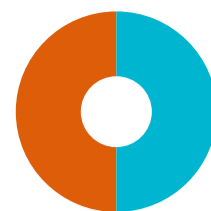
Escola Samuntada + Corporació Sanitària Parc Taulí de Sabadell

Un món per aprendre feliç Que no t'ho

Escola Eduard Marquina + ICM CSIC

Escola Peramàs + CREA

expliquin, descobreix-ho!

magnet
Aliances per a l'èxit educatiu

magnet.cat